

Wiadomości

Środa, 3 sierpnia 2022

80. rocznica likwidacji gorlickiego getta

W piątek, 19 sierpnia – dokładnie w 80. rocznicę likwidacji gorlickiego getta, zapraszamy do udziału w uroczystościach upamiętniających te tragiczne wydarzenia. O godzinie 18:00 spotkamy się pod pomnikiem u zbiegu ul. Krzywej i Strażackiej, gdzie tradycyjnie przeprowadzony zostanie Apel Pamięci. Po nim, na Placu Dworzysko, zobaczymy Uliczną Etiudę Teatralną pt. „Puste ulice” w wykonaniu Grupy Teatralnej Otwarte Drzwi.

Program obchodów:

Apel Pamięci

Uliczna Etiuda Teatralna pt. „Puste ulice”

„Puste ulice” to happening przygotowany przez Grupę Teatralną Otwarte Drzwi z gościnnym udziałem zaproszonych Gorliczan.

Aktorzy wymownym milczącym marszem ruszą z ulicy Piekarskiej, w stronę Maślanego Rynku. Tam właśnie zostaną odczytane wspomnienia Gorliczan i przywołane obrazy dni, kiedy likwidowane było gorlickie getto. Historie, które będzie można usłyszeć, zaczerpnięte są z książki „Gorlickie ulice – tak je pamiętamy Stróżowska” Urszuli Karasińskiej. Teatralny obraz pozbawiony zbędnych efektów będzie upamiętnieniem 80. rocznicy likwidacji gorlickiego getta i oddaniem hołdu znanym i bezimiennym ofiarom tamtych dni.

Gorliccy Żydzi

Ziemia Gorlicka przez stulecia była miejscem współistnienia trzech kultur: Pogórzan, Łemków i Żydów, czyli katolików, grekokatolików, prawosławnych i wyznawców judaizmu. Przed II wojną światową kwitło życie kulturalne i religijne gorlickich Żydów, skoncentrowane wokół odbudowanej synagogi przy ulicy Piekarskiej. Duża część społeczności żydowskiej zaczynała ulegać zasymilowaniu, modernizując swój tradycyjny sposób życia. Powszechne było przekonanie, że Żydzi są ważnym elementem życia miasta i podobnie jak wszyscy mieszkańcy dążą do odbudowy zrujnowanego wojną regionu i jego gospodarki. Podkreślano wręcz wyjątkowo dobre stosunki polsko-żydowskie panujące w mieście.

Wraz z wybuchem wojny część gorlickich Żydów uciekła na wschód. Po 17 września kilkaset osób zostało zatrzymanych przez Rosjan i zesłanych do łagrów w głąb Związku Radzieckiego. Taki los spotkał m.in. ostatniego rabina Gorlic Eliszę Halberstama, który zmarł na zesłaniu. Szacuje się, że na Syberii wojnę przeżyło ok. 100 gorlickich Żydów.

7 września 1939 roku do Gorlic wkroczyli Niemcy. Zaraz po zajęciu miasta rozpoczęli

szykany wobec ludności żydowskiej. Żydów obowiązywały takie same zarządzenia na terenie całej Generalnej Guberni. Gorlice nie były wyjątkiem.

W połowie października 1941 roku utworzono na terenie Gorlic getto. Oprócz 3500 miejscowych Żydów, umieszczono na niewielkiej przestrzeni ludność żydowską przesiedloną także z okolicznych miejscowości. Od wiosny 1942 roku zaczęła się stopniowa, systematyczna likwidacja ludności żydowskiej w getcie, dokonywana przez Niemców oraz policję ukraińską. Ostateczna likwidacja getta gorlickiego miała miejsce w sierpniu 1942 roku. W dniach 14-19 sierpnia Niemcy dokonali na terenie miasta, w tzw. Buciarni oraz w lesie Garbacz, egzekucji ok. 900 osób. Wywiezieni Żydzi gorlickcy zostali zamordowani w Bełżcu prawdopodobnie 20 sierpnia 1942 roku.

Mendel (ilust.) to przedstawienie symbolu
żydowski, jeden z najważniejszych symboli
religijnych. W ten sposób symbolizacja
związała się z kulturą żydowską,
siedzącą, gminę, która była
Moralizacja w wyobraźni: Władza Główna
z Ministerstwa Kultury i Dziedzictwa
Marzec 2017

